

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.

Št. 38.

Kranj, 18. septembra 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtno 10 Din.

Kje je politična morala

Težko bi našli na svetu ljudi enakega značaja, enakih lastnosti, enakih navad. Ljudje se pač ločijo med seboj, vsak posameznik skuša dati svojemu delovanju svoj osebni povdarek. Še bolj umljivo je torej, če ljudje ali posamezne skupine v svojem političnem delovanju utisnejo svoj osebni pečat. Razumljivo je, da se torej v svojem političnem delovanju poslužujejo metod, ki so samo njim lastne, metod, ki ravno njih samo po tem označujejo in karakterizirajo kot voditelje in na ta način točno označujejo delovanje njihove skupine.

Mnogo je dejstev, ki nas loči navadne zemljane med seboj. Loči nas versko prepričanje, loči nas narodnost in narodna zavednost, loči nas politično prepričanje itd. Pa čeprav se ljudje nahajajo v popolnoma nasprotnih političnih taborih, nismo bili do sedaj navajeni na tako izvajanje nasprotstev, saj smo se držali lepega načela in spoštovali tudi svojega nasprotnika. Spoštovali smo pač prepričanje nasprotnikovo, a tudi to zahtevali od njega napram nam samim. Spoštovanje nasprotnika je pač zadeva osebne kulture, v kolikor pač ista ne presega ozirov duše in srca. V zadnji svetovni vojni je bilo nešteto slučajev, da so sovražniki svojemu najhujšemu nasprotniku izkazali zadnjo čast. Kaj pa se dogaja danes v političnem življenju?

Danes naši politični nasprotniki ne izbirajo sredstev v svoji zagrenjenosti, smeši in blati se vse, kar je posamezniku sveto. Blati se vera, sramoti se verski čut, naši nasprotniki so že izgubili vsako razsodnost in ne poznajo meja v političnih intrigah.

Ko se je gnala in slamnata trdnjava JNS podrla in s tem napravila konec zatiranju slovenskega naroda, se je slovenski narod oddahnil. JNS pa ni imela in tudi v bodoče nikoli več ne bo imela med našim narodom zaupanja, saj je bila ona hujša od najzagrenenejšega nemškutarja v Avstriji, saj je bil edini njen cilj udniti se čaršiji, zbrisati slovenski narod z zemlje, to vse pa v zameno za mastna korita. Kot strela z jasnega jih je udarilo in se nekaj mesecev sploh niso mogli znajti. Mirovali so kot pes, ki ga pretepe gospodar, polagoma so pa začeli zopet dvigati svoje glave. Poskušali so na razne načine svojo srečo, da pridejo na vlado in do korit, toda narod sam jim je obrnil hrbet ter se jim odrekel. Niso izbirali sredstva, niti načina samo da bi zopet vladali. Med nami so vstajali razni krivi preroki, ki so se upali zopet oznanjati edino zveličavno JNS. Prej so zani-

kali Slovence, danes izdajajo „slovenske“ besede, „slovenske“ narode. Prej so bili največji centralisti, še hujši od največjih srbskih šovinistov, danes pa tarnajo za samopravami.

Da naši liberalci niso nasledniki onih „liberalos“, ki so v Španiji l. 1812 v Cadizu v precej svobodumni ustavi proglasili za državno vero katoliško, smo se lahko prepričali ob priliki debate za konkordat. Postavili so se v bran vere, ki je pa sami nimajo, postali so branilci svetega pravoslavlja, ki bo od njih imelo ravno toliko koristi, kolikor je ima katoliška vera, ki jo blatijo in skrunijo. Za njih najbolj velja srbski pregovor: „Gori poturica od Turčina.“ Rekli smo, da ne izbirajo sredstev, samo da bi prišli do cilja. Tako so v Ljubljani izdali znano sliko „dvojkov“ iz Kazine, ki naj bi prikazala njihovo veliko moč(!). Vedno in vsepovsod so se kot predstavnik velekapitala zvezali s svojimi največjimi idejnimi nasprotniki — rdečkarji vseh vrst, samo da bi škodovali slovenskemu narodu in se za korita dobro udinjali. Danes sebe slikajo kot mučenike, ubrali so pač pot, ki naj bi peljala do usmiljenih src, saj so naši ljudje tako usmiljeni. Samo ljudje naj jim verujejo, ljudje naj se prepričajo, da so oni ostali še vedno zavedni Slovenci, ki jim je na srečo dobro slovenskega naroda, za osebne koristi in pa „čaršijo“ jim ni mar. Toda kako naj jim ljudstvo veruje?

V Kranju samem imamo dovolj dokazov, kakšna dvojkva je ta JNS. Vsem je znano npr. stvarno spričevalo, ki ga je izdal kranjski župan obtožencu v šenčurskem procesu. Danes pa hočejo istega župana naslikati kot narodnega mučenika ter mu na ta način pripomoči do slave in mučeniškega venca. Prej so bili v Kranju brez ozirov, danes vpijejo po časti in politični morali, ki je sami najmanj poznajo.

Za časa diktature so si znali tekste zakonov tako prikrojiti, da je od njih imela korist tudi JNS. Ko pa jih danes tepejo isti zakoni, ki so jih nam pripravljali, vpijejo, češ godi se nam krivica in zatiranje. Kar so pred dobrimi dvema leti hvalili in prikazovali kot nezmotno in edinozveličavno, danes na to pljujejo. V politično borbo so zavlekli osebe, ki so po ustavi nedotakljive, čeprav so sebe prej slikali kot najzvestejše podanike. Menda ni postenega in trznega državljana v naši državi, ki ne bi tega obsojal. Njih pa to niti malo ne skrbi, pred seboj vidijo samo cilj, priti do moči in vlade, pa naj si bo to na ta ali drugačen način.

Kje je torej politična morala? Vse drugod, samo pri njih je ni!

Savski drevored in Majdičev jez

Pri zadnji občinski seji je g. Slavec, poštni upravitelj v Kranju naslovil na g. župana interpelacijo, kakor smo že poročali, radi spodnje poti v Savskem drevoredu, ki je stalno pod vodo. Stvar je namreč v sledečem: Elektračna Majdič je nekaj let nazaj stalno povišava jez na Savi. Radi tega se pa tudi vodostaj Save povišuje ter je na ta način spodnja pot v drevoredu skoraj vedno pod vodo, ob najmanjšem deževju pa je pod vodo skoro ves travnik in pa pot v Struževu pri železniškem mostu. Ljudje so ob takih prilikah primorani, da gredo ali čez železniški nasip ter se na ta način izpostavljajo kazni, ali pa da gredo okoli skozi vas. Občinski odbor je izvolil odsek, v katerega so izvoljeni gg. dr. Megušar, Aljančič in sam interpelant Slavec, ki ima dolžnost, da to vprašanje točno prouči in potem o potrebnem poročila in predlaga pri sledeči seji.

Da bo tudi javnost točneje poučena o tej zadevi, saj je stvar javnosti, ki je tudi prikrajšana za lepe sprehode po Savskem drevoredu, homo na kratko pojasnili celo zadevo.

G. Rakove Ciril, posestnik v Struževem pri Kranju je že 2. IX. 1935 torej ravno pred dvema leti vložil pri sreskem načelstvu v Kranju ovadbo zoper lastnike elektrarne Majdič, ker so samolastno in brez vsakega oblastnega dovoljenja zviševali svoj jez na reki Savi in to

zviševanje postopoma še povečevali. Vse to povečevanje je imelo kvaren vpliv na zemljišče g. Rakovca, saj je bilo isto pri najmanjšem dežju takoj pod vodo, pot pri Struževem je bila ravno tako nerabna, ker je bila poplavljena, saj se je z povišanjem jez zvišal tudi vodostaj v strugi Save.

Neka nevidna sila je varovala povišani savski jez, saj se je kazenski postopek uvedel šele na ponovne intervencije prizadetih šele po 2 mesecih.

G. Rakove je v svoji urgenci prosil sresko načelstvo, da se dela na povišanju jez neha, da ustavi. Sresko načelstvo mu je tedaj izdalo odlok, v katerem navaja, da so lastniki elektrarne že ustavili vsa dela po nalogu načelstva.

Zopet pa je posegla vmes ona čudna sila, ki je varovala savski jez. Dela so se nemoteno nadaljevala, kljub temu da so bila „ustavljena“. Seveda je to imelo za posledico novo pritožbo. Po tej pritožbi se je vršila 21. XI. 1935 razprava na licu mesta, ki pa se je radi neugodnega vremena preložila na nedoločeno čas. Lastniki so pri razpravi deloma priznali, da so jez samolastno zviševali, vendar pa so zatrjevali, da je njihova kazenska odgovornost že zastarana. Pri tej razpravi je bil tudi načelnik tehnične razdelka, ki je izjavil, da mu je to povi-

šanje znano, potrebno pa je za to točnega merjenja, ki pa se tedaj vsled slabega vremena ni moglo izvršiti. Sresko načelstvo je tedaj odredilo, da se to merjenje mora izvršiti v najkrajšem času, kar pa se žal še do danes ni izvršilo.

Po tej razpravi je poteklo že precej časa, ali stvar se niso pospešile. Vse je ostalo na mrtvi tčki, čakalo se je namreč na uradno merjenje zvišanja jez, katero so pa lastniki že sami priznali. Vse pritožbe so počivale, samo lastniki jez niso počivali. Kakor v zasmeh vsem, ki so se pritoževali, so sedaj jez zviševali kar s tremi deskami, katere so polagali na kroni jez, medtem ko so poprej to napravili samo z eno ali največ dvema deskama. Vendar so v svojem delu toliko napredovali, da so sedaj napravili na kroni stalne opore, v katere so potem po potrebi postavljali deske. Seveda je vsako tako zviševanje imelo za posledico, da se je voda v Savi dvignila najmanj za četrta metra.

Za nas ta zadeva ne bi bila važna, če ne bi bila v očigledno škodo kranjskih meščanov. Kranjska občina je prvotno uredila Savski drevored,

kar je stalo precej truda in denarja. Meščani in pa posebno tuji so oškodovani, ker se po spodnji poti sedaj sploh ne morejo sprehajati. Če pa gledamo na vso to zadevo še z ozirom na škodo posameznih, ki jo trpijo in nevarnosti, v kateri se nahajajo, saj sta se v l. 1935 dva stanovalca v Struževem komaj z velikim trudom rešila iz hiše, ki jo je voda ponoči nenadoma zalila, ne moremo ostati indiferentni.

Menda so lastniki elektrarne predlagali občini, da zgradijo v zameno za spodnjo poplavljen pot na svoje stroške novo pot. Mislimo, da se občina s to rešitvijo ne sme zadovoljiti. Prebivalce vasi Struževu lahko že smatramo kot kranjske meščane, farani so že itak, ker se je občinski odbor izrekel pa priključitev Struževu mestu Kranju, pa jih mora kot take občina zavarovati pred škodo ter jim tudi zagotoviti nemoteno posest. Upamo, da bo odsek za proučitev tega koščljivega vprašanja stvar temeljito proučil in da bo predlagal občinskemu odboru ukrepe, ki bodo mogli nevidne sile, ki so dosedaj varovale jez, uničiti in občanom zagotoviti nemoteno posest.

Župnijska proslava v Žireh in „kulturonosci“

Prvo septembersko nedeljo 3. 9. je slavila obsežna žirovska župnija ob zahodni državi meji svoj veliki dan, na katerega so se vsi skrbni župljani lepo pripravili.

Praznovali so srebrni jubilej svoje veličastne župne cerkve, katero so Žirovci po besedah slavnostnega pridigarja g. stolnega dekana dr. Kimovca zgradili, da bi se po veri naših očetov ohranila mladina čista in poštena, pod vodstvom zemskega in božjega kraljestva. Slovesno je ta dan prepeval cerkveni zbor pod vodstvom svojega organista, komponista g. Jobsta. Množica vernih mož in fantov in drugih vernikov je pristopila z globoko vero h Gospodovi mizi.

Prav ta dan pa je bilo blagoslovljeno na slovesen način novo moderno urejeno župnišče, ki ga je zgradil agilni in poštvovalni g. župnik Pečnik Janez, ne da bi bilo treba župljanom preveč v žepu segati. Slovesen blagoslov je opravil g. dr. Kimovec, ki je pohvalil tesno vez dobrih Žirovcov z njihovimi dušnimi pastirji, katerim so k njihovem novemu domovanju tudi s prostovoljnimi darovi pomagali.

In še eno veselje je bilo ta dan: V staro župnišče pridejo stalno bivat č. ss. Notre Dame iz Šmihela, ki bodo vzgajale naše najmlajše v Vrtnu in odrasle deklice v gospodinjstvi šoli.

Zvečer pa so ob ogromni udeležbi domačinov in gostov iz Poljanske doline in drugod uprizarila duhovno igr „Slehermik“ med župno cerkvijo in novim župniščem. Vsa množica je z resnostjo sledila prizorom. Toda nekaj nepričakovanega smo morali doživeti, dasi je bilo baje uradno zagotovljeno, da bo mir vladal v okolici med to prireditvijo.

Pa miru ni bilo — in ravno med najresnejšimi trenutki se je s hriba Žirek razlegalo streljanje in huronsko vpitje „kulturonoscev“ ob kurjenju kresa. „Zdraaaaavooo“ iz otročjih in

drugih grl gotovo ni delal časti njihovim aranžerjem. Prepričani smo, ako bi prišel ta večer v Žiri kak zastopnik Nj. Veličanstva kralja Petra II. in bi videl eno — zares kulturno visoko prireditel v predvečer kraljevega rojstnega dne, na kateri je bila množica zbrana in je z vso resnostjo in sijajno disciplinirano stjo sledila prireditvi. — in bi videl drugo, ki je s kričanjem in lahko rečemo s preračunanim „domoljubjem“ ali nacionalizmom motilo ves potek duhovne igre bi lahko spoznal, kdo dela čast in ponos svojemu narodu in domovini.

Gotovo se bo za to nekulturno ravnanje kulturonoscev našlo polno izgovorov. Tudi gotovo: Dajali so duška svojemu nacionalnemu čustvu. Prav! Toda uradne slovesnosti — četudi so ob kresu — navadno ne trajajo dve uri in z brezštevilnim streljanjem, za katerega je navadno treba imeti tudi dovoljenje. In tudi se ne izrablja kraljevo ime za izzivanje, kar se je ta večer celo na cesti izven uradnega kresovanja zgodilo. Ko je šla skupina mlajše katoliške inteligence po cesti, je srečala družbo znanih kulturonoscev v žirovski dolini in mirno šla mimo. Pa se ti spomnijo in ob 11. uri zvečer z izzivalnim namenom — to je na dlani — zakričajo: Živel kralj Peter II! in takoj na to: Zdraaaaavooo!

Preprijanja smo, da se vladarjevo ime ne sme kar tako brezpotrebe izgovarjati, zlasti pa še ne, da bi se s tem hotelo sodržavljane žaliti, ki so predstavniku države po zvestobi enaki, če ne še daleko višji!

Slišali smo, da se bo ta zadeva obravnavala tudi na merodajnih mestih. Skrajni čas pa bi bil, da se tudi v Žireh, ki so na meji, zagotovi mirno državljansko sožitje.

Eno pa so vsi trezno misleči ljudje ta večer rekli: Zopet so se razodele misli in dela mnogih. K jasnosti tudi — noč pripomore!

Proč z mostnarji

Postajališče Otoče je vsled božje poti k Mariji Pomagaj na Brezjah ena najbolj znanih postaj v celi Sloveniji. Postaja Otoče je končna, namembna postaja vseh božjepotnikov k Mariji Pomagaj. Postajališče ima skromno postopje, katero pa bo še to jesen, zagotovo pa v prihodnji spomladi, preloženo in velikanskemu prometu odgovarjajoče preurejeno in povečano. Načrti, kateri so že od vseh pristojnih oblasti odobreni, so nam dokaz, da bo postaja Otoče res moderna in njenim današnjim zahtevam odgovarjajoča stavba. Pri tem pa moram pripomniti, da so vsi gradbeni material za to res veličastno stavbo žrtvovali oziroma darovali — razen nekaj častnih izjem — sami domačini, okoljani.

Iz postaje same pa — razen ene stezice — vodi ozka komaj nad 2 m široka občinska ce-

sta, prehod čez Savo pa nam omogoča starinski, leseni most. Za prehod čez ta most pa se mora plačati mostnina in sicer 50 par za osebo. Od vsakega vlaka v poletnem času pa prihaja na stotine ljudi. Včasih pa izstopajo kar celi posebni vlaki. Vsa ta množica ljudi se razvrsti na tej ozki občinski cesti in se počasi pomika proti mostu. Med to množico ljudi pa se pomešajo izvoščiki, katerih ni malo število in to množico razpršijo iz ozke ceste po obojestranski travi in to ob lepem in deževnem vremenu. Ko se pa ta množica privali do mosta, tedaj pa se na mostu zapre lesa in strogi mostnar spušča osebo za osebo čez most, seveda šele tedaj ko je vsak posameznik poravnal mostnino. Naravno je, da vsled tega nastane nepopisna gneča. Ubogi božjepotniki morajo med tem izpostavljeni dežju ali vročini

čakati toliko časa, da pridejo na vrsto in da plačajo predpisano mostnino. Pri tem pa moramo pomisliti, da večina božjepotnikov vodi s seboj male, neboljane otročiče, veliko teh pa še celo svoje pestovance. Zato ni čudno, da je vsled tega nevolja božjepotnikov velika, katera pa se po veliki večini razliva in raznaša nad ubogimi mostinarji, nad mostno upravo in nad upravo občine Mošnje. Vsi ti pa so pri tej celi zadevi popolnoma nedolžni, kajti vsi ti izvršujejo samo ukaze in predpise banovine. Dan za dnem se ponavljajo očitki, da bi ta most moral biti že zlat, kolikor mostnina so že plačali božjepotniki. Res je, da je most last občine Mošnje. Res pa je tudi, da mora občina ves ta denar izročiti banovini, in da občina od tega denarja oziroma od mostnine nima prav nobenega haska, pač pa samo ogromno delo in neprijetne sitnosti. Uprava

mostu v Otočah je že šestkrat prosila merodajne faktorje za odpravo mostnine in za postavitev modernega železobetonskega mostu, toda vse prošnje so bile zaman.

Obisk božjepotnikov je bil letošnje poletje na Brezjah rekord. Kaj pa bo šele drugo leto, ko bo „Zveza bojevnikov“ preuredila cerkveni park v svetišče, posvečeno slovenskim žrtvam, padlim v svetovni vojni in postavila grob in spomenik neznanemu slovenskemu vojaku. Vsa Slovenija bo žrtvovala za to preureditev, za ta spomenik, vsi ga bomo častili, vsi ga bomo obiskali. Zato pa prosimo vse organizacije, vse božjepotnike, da podpirajo prošnje občine Mošnje in da skupno z nami prosijo našega bana, da ukrepe to srednjeveško mostnino in da nam postavi dejanske, velikanskemu prometu odgovarjajoče železobetonski most.

Smrtna nesreča na kranjskem strelišču

Pod gornjim naslovom smo objavili v zadnjem „Gorenju“ v tej stvari nekaj netočnosti. Ker nimamo namena nikomur delati krivice, popravljamo to poročilo v toliko, da se je smrtna nesreča na strelišču zgodila na ta način, da se je puška flobertovka izprožila predčasno, še pr: dno je g. Ločniškar zavzel stoječi strelski položaj, iz ležečega položaja, v trenutku, ko se je hotel dvigniti. Silno lahki sprožilec flobertovke se je zadel ob vejevje, ki je bilo podloženo pod lesenim vzglavjem in nesreča je bila tukaj. Pokojni Uršič je bil zadet v mo-

mentu, ko se je oddaljil nekaj korakov od tarče in je tedaj naše prvotno poročilo, da je bil zadet v glavo tako, da je šel projektil v notranost telesa, netočen. Zadeti je bil namreč v levo sence.

Za pokojnikova otroka, ki sta vsled te nesreče postala siroti, je ma lastno iniciativo prevzela nabiranje daril gospodična Grabnerjeva ter prosimo občinstvo, da jo v tej plemeniti akciji vsestransko podpre in s tem sirtama olajša žalostni položaj.

Izlet k Mariji Udarjeni v Ljubnem na Gorenjskem

Začetkom tega meseca, na godovni dan svoje pokojne matere sem njen godovni dan najlepše počastil s tem, da sem se podal na božjo pot k Mariji Udarjeni na Ljubno. Saj je bila moja nepozabna mati največja častilka Marije Udarjene in Njena redna obiskovalka.

Ko sem prišel v prelepo Cerkev Marije Udarjene — delo prednikov —, sem našel cerkev sicer odprto, toda popolnoma prazno. Podal sem se naravnost k velikemu oltarju, k čudežnemu kipu Marije Udarjene in sem Njej potožil vse svoje gorje in težave, kakor je pač vedno storila tudi moja mati. Bridko se mi je storilo pri sru, ko sem videl to nekdanj tako slavno in od božjepotnikov tako mnogobrojno obiskano svetišče, ta prelepi dom Marije Udarjene, tako prazen in zapuščen. Kje so bergle, kje so nekdanje slike? Bergle so izginile in

tudi slik je le nekaj ostalo. Opravljajoč svoj namen sem se zamislil v pretekle, lepe svoje otroške čase. Spomin na podobice in svetinje Marije Udarjene, katere je moja nepozabna mati vedno kupovala, me je prebudil iz težkega sna. Zapustil sem ta veličastni hram Marije z željo, da si pred odhodom tudi jaz nabavim spominkov na to božjo pot. Povpraševal sem po teh spominkih v prodajalni, v gostilnah, toda povsod, eni kot drugi so me začudeno pogledali in smehljaje odgovorili: „Nimamo!“ — Krasno ležeča vasica, lepe hiše, toda ljudstvo, ljudstvo je popolnoma drugo, kot pa je bilo pred 50 leti!

Začelo se je mračiti! Poslovil sem se od toliko mladostnih spominov vzbujajoče božje poti in nemo odšel čez lepo polje na postajo v Podnartu.

Ko sem v Gobovcah stopil na državno cesto sem videl ob svoji desni, nekdanj krasno, a sedaj razpadlo in razdejano znamenje Marije Udarjene. Rezeko se mi je zarezala ta slika, to znamenje v srce, kajti kot je bilo to znamenje nekdanj priča veličastne, stoletja znane božje poti Marije Udarjene na Ljubnem, tako je danes to razpadlo znamenje neovrgljiva priča modernega časa — verske brezbriznosti in mlačnosti.

Zalosten sem odšel dalje, proti postaji. Ko pa sem prišel na mesto, kjer se odcepi od državne ceste cesta v Podnart, me je zaustavil tožno doneč zvon, ki se je glasil iz prijaznega ljubenskega grička in prelepo vabil vaščane k večernemu pozdravu Marije Udarjene. Snel sem klobuk, ozrl se proti od električnih luči razsvetljenemu gričku ter pomolil „zdravomarijo“. Tedaj mi je bilo lažje pri sru. Kajti prepričan sem bil, da očno doneči glasovi

ljubenskega večernega zvona sočustvujejo z žalostjo in otožnostjo v mojem sru.

DEKANIJSKI SHOD

za dekliške Marijine družbe — posebno za vse iz spodnjega dela kranjske dekanije — se vrši v nedeljo, dne 26. septembra v Smartnem pri Kranju. Popolnan ob tri četrt na tri se zbere dekleta pred Smartinskim domom, od koder gredo v sprevedu v župno cerkev, kjer je cerkveni govor, blagoslov nove zastave dekliške Mar. družbe v Smartnem, sprejem tamkajšnjih novih članic in litanije. Po litanijah je v dvorani prosvetnega doma akademija in govor. Isti dan dopoldan je v Ljudskem domu v Kranju ob 10. uri zborovanje predstojništev oziroma odposlank posameznih dekliških kongregacij, kjer se vrši kratek tečaj o organizaciji katoliške akcije po kongregacijah.

Tedenske novice

Ne pozabite na občni zbor prosv. društva, ki se vrši danes — v petek — 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu v Kranju.

V sredo 22. septembra se vrši v Ljudskem domu ob 8. uri zvečer skopično predavanje o misijonstvu v Indiji. Predaval bo g. Janez Ehrlich, misijonar, ki odhaja v misijon v Indijo.

Vabljeni ste vsi, da podpremo mladega misijonarja.

Prosvetno društvo v Kranju naznanja, da odslej ne posojuje več ne oblek iz garderobe, ne posodja.

Meščani! V nedeljo bo priredil Rdeči križ v Kranju cvetlični dan in nabiralno akcijo. Dijaki se bodo oglasili na Vaših stanovanjih in Vam bodo prodajali rože po ulicah. Sreski odbor Rdečega križa Vas prosi, da se čim obilneje odzovete.

V ponedeljek se je mudil v Kranju ban savske banovine g. dr. Ružič. Z avtomobilom se je pripeljal z Bleda ter se je ustavil v hotelu Stara pošta. Po kosilu si je v spremstvu soproge ogledal mesto, potem se je pa odpeljal dalje proti Ljubljani.

Kako so zagrnjeni naši naprednjakarji se najbolj vidi iz besed nekega vnetega sokolskega akademika, ki ga uniforma slovenskih fantov tako bode v oči, da mu najbrže takoj pamet in razsodnost opeša. V Mariboru je menda dotič-

ni videl fante v uniformah in to ga je tako zbudilo da sedaj smatra fante krive, ker je bil v nedeljo dež. „Klerikali so pokvarili vreme“, se je izjavljal. Kako se naši nasprotniki sami smešijo, tega prav gotovo v svoji omejenosti ne uvidijo.

Javno vprašanje. Pri nedeljskem zborovanju mladine in starčkov JNS v Ljubljani se je baje pojavila tudi v precejšnjem številu naša nadebuda srednješolska mladina. Vprašamo gospoda ravnatelja, če so mu znani slučajji, da bi se dijak kranjske gimnazije udeležil jeenerskega zborovanja.

Zadnje deževje je pokazalo, da nekateri hišni lastniki ne skrbijo preveč za žlebove na strehah svojih hiš. Mnogi so bili deležni mrzle kopele iz žleba, čeprav so imeli dežnike. Prav bi bilo, če lastniki, če ne že v interesu svojega premoženja pa vsaj v interesu prebivalcev to uredijo.

Pri S. D. S. Z. J. je izvoljen za podpredsednika Kerč Franc iz Kranja, v nadzorstvo Podgornik Ludvik, v razsodišče Sever Oto.

Fantovski sestanek se vrši v torek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v knjižnici Ljudskega doma.

Udeležba obvezna za vse člane. Na svidenje! JNS mladina je zborovala v Kranju v četrtek zvečer v Narodnem domu. Zborovanje je bilo napovedano za ob 20. uri, vendar se je pričelo šele ob 21. uri, ker je bila udeležba

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Mimica Zagorska

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

„On je star in mu gre že na otročje. Kakšen vodja pa je to, ki svetinjece blagoslavlja in trdi, da iz njega govori sveti Duh, namesto bi se brigal zato, da zbere upornike. Tudi z njim bom govoril in mu bom povedal naj nas ne spravlja v zamero pri Bogu in pri duhovščini. Še Podgorcu je skoro glavo zmešal. Torej, Aleš, hočeš ali nočeš?“

„Seveda hočem.“

„Tu je moja roka, udari vanjo!“

Rado in Aleš sta si podala roki, da bi dana beseda bolj veljala.

„V peklu ne more biti slabše,“ je pribijal Rado besedo na besedo. „Jaz bom vodil Bohinjce in zaupam v zmago. Če ste uporniki, pijte danes za moj denar. Svobodnjak Rado Veharjev z Gorjuš je vaša desna roka. Puntu sem se zavezal z dušo in telesom in nikoli ne bom odnehal.“

„Tako mlad si, Rado, pa govoriš, da krofasti krojač ne bi mnogo bolje. Koliko let imaš?“

„Štiriindvajset. — Mlad sem res, kar sram me je med vami, ko imate sive lase. Zato boste vi ukazovali, jaz bom pa delal. Vi mi boste veleli plačati gospodi zastarane dolge in jaz jim bom vestno plačal.“

„O, da ni rajni Vehar dočakal teh časov,“ je vzdihnil Aleš.

„Rado, koliko časa je, odkar ti je oče umrl?“ je vprašal Bregar.

„Tri leta. — Pa zato niste na škodi. Saj sem jaz tu in po njegovem naročilu delam. Moja roka je močna, znalo bo škodovati gradovom.“

Položil je mišičasto desnico na mizo. Aleš se je nasmehnil.

„Prav, Rado. Takih potrebujemo.“

Rado je udaril z majolko po mizi, da je medica pljusnila ven.

„Prinesi vina, da bosta tovariša pila na našo srečo. Brž se obrni in prinesi dobrega vina, Veharjevemu Radetu ni za par srebrnikov.“

Bregar je prinesel vina in pili so.

„Na srečo!“

„Na pogin gradovom!“

„Na zmago. Kmetske sveže!“

Pri peči je v spanju berač Jakob zakrillil pred se z rokama in žalostno zaječal.

„Kaj blede?“ je vprašal Rado.

„Nekaj se mu sanja,“ je rekel Bregar.

Berač Jakob je sedel na klop, odprl oči in preplašeno strmel nekam predse.

Bregar je stopil k njemu in ga je trdo stresel za rame. Berač se je zbudil in še vedno se je po vsem životu tresel od strahu.

„Kaj pa ti je?“ ga je vprašal Bregar.

Jakob si je mel oči in ko se je osvestil, je začel pripovedovati:

„Nekaj strašnega sem videl v sanjah, o da bi le to ne bilo res. Tlačani so napadli gradove in pobijali gospodo, spodaj pa so jim Turki požigali koče, morili otroke in žene vlekli v sužnost. Vsa pokrajina je bila v ognju, takega požara še nisem videl. O, da nam le Bog prizanesel.“

„Pusti neumne sanje pri miru, Jakob,“ se je oglašil Rado. „Ti, Bregar, mu prinesi majolko vina, da mu bo pregaala mračne misli.“

Kmalu je stalo na mizi vino, berač ga je pil in je potolaženo vprašal.

„Kam si pa namenjen, mladi Vehar?“

„Nič dalje kot do sem. Aleša sem iskal, sem ga pa tu dobil.“

„Zaveznike, vabiš, kajne?“

„Ne izprašuj!“ je trdo velel Rado.

„Njemu smeš zaupati,“ ga je miril Aleš. „Podgorec nam po njem pošilja sporočila. Dobro nam služi.“

„A tako,“ se je pomiril mladi svobodnjak. „Da, zaveznikov iščem. Aleš vzdigne svobodnjake v soseski in ti, Jurče, nam boš pridobil svoje kmete.“

Jurče je zažarel od ponosa.

„Moji kmetje so tako razkačeni, da gredo to noč nad gradove, če jim le besedo rečem.“

„Glej da bodo taki ostali.“

„Brez skrbi,“ je zatrdil Jurček.

„Se nekaj bi ti svetoval,“ se je domislil Aleš.

„Govori.“

„Pojdi na Brda k Hribarju. On ima tudi velik vpliv na sosede.“

„Ne poznam ga.“

„Nič zato. Jaz ti svetujem da pojdi, ne bo ti žal.“

„Da, je prikimal Rado, „vsak zaveznik nam je dobrodošel, da je le zvest. Pozno je že, sonce gre za gore, tokoj moram iti, če se hočem oglasiti še na Brdih. Pred polnočjo bom težko na Gorjušah.“

Vstal je, si popravil meč in plašč, ter položil dva srebrnika na mizo

„Tu imaš denar, Bregar. In zdaj vas Bog obvaruj!“

„In tebi daj uspeha na poti!“

Rado je zasedel vranca in oni so gledali za njim, ko je v polnem diru jahal proti mostu, in je izginil na drugi strani Save, mlad, mogočen, junaški.

Pri Hribarju jih še ni bilo z rotov, kjer so spravljali seno, ko je prihajal Rado. Le mlajša hči, Jerca, je bila doma in pripravljala večerjo. Došlec je oblastno stopil v kuhinjo.

„Očeta iščem. Ali so doma?“

„Če hočete govoriti z njimi, morate malo počakati, saj bodo kmalu prišli z rotva. Če se vam preveč ne mudi, sedite za mizo.“

Prinesla mu je kruh in nož, postavila predenj putrih mošta in mu oboje ponudila. Mladi svobodnjak je ogledoval zalo dekle.

„Kako ti je ime, da te bom znal ogovoriti?“

„Jerca sem,“ je odgovorila deklica in je zardela.

„Jaz sem svobodnjak Vehar z Gorjuš in me kličejo za Radota,“ ji je povedal in jo bistro pogledal s temnimi očmi.

„Slišala sem že o vas,“ je kratko rekla.

„In kaj si slišala?“ se je začudil ponosni mladenič.

„Da, da ste lepi,“ je rekla in temno zardela, sama ni vedela zakaj.

Tudi Rado je bil v zadregi, ker mu je to dekle tako povedalo. Saj je vedel, da po Bledu in Bohinju govore o njegovem posestvu in njegovi lepoti, vedel, da mu svobodnjak Martin s Koprivnika misli prisloniti svojo hčer, tisto, ki je še ni nihče snubil, pa je že triindvajset let stara.

„Koliko let imaš, Jerca?“

„Osemnajst.“

Potem sta mglčala. Jerca je nakladala na ogenj in gledala proti Jelovici.

„Kako jih dolgo ni, saj se že mrak dela. Ali se vi še niste naveličali, ko že tako dolgo čakate?“

Svobodnjak je bil v zadregi pred njenimi očmi, pa se je hitro znašel.

„Jerca, zakaj pa me vikaš? Reci mi Rado.“

„Ne upam, ko vas nisem še nikoli videla.“

„Če Bog da, se bova zdaj večkrat videla. Kar za Radota me kliči, veš, mi bo ljubje in raje bom prišel na Brda.“

„Hm.“

„Obljubi, da mi ne boš pravila: vi. Mlad sem še in me je sram, da bi me kdo po nepotrebnem častil.“

Jerca je pogledala skozi vrata.

Zobna prevlaka je ravnotake odvrtna kakor nevarna.

Zobno prevlaklo zoprne barve, ki polagoma načinja zobno sklenino, lahko odstranimo na najenostavnejši način. Zjutraj kot prvo, očistimo si temeljito zobe s Chlorodontovo zobno pasto. Chlorodont, ta prijetno osvežujoča metvična zobna pasta, napravi s svojo močno, toda neškodljivo čistilnostjo zobe bleščeče bele in s tem vsak obraz privlačen in lep. Zvečer kot zadnje, očistite si brezpogojno predno greste spat ostanke jedil izmed zob, s tem da jih še enkrat temeljito očistite z zobno pasto Chlorodont. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod. Zadostuje ako le frikraj vbrizgamo ustno vodo Chlorodont v kozarec s čim se poveča osvežujoči učinek redne zobne in usne nege s Chlorodontom.

najbrž preobilna in se vsi udeleženci niso mogli spraviti v prostor prejšnje kavarne. Zborovanje so priredili zvečer, da bi odpadlo obvezno slikanje, ker bi bili nekateri potem prišli v skušnjava, da iz ene kavarne naredijo dve. Vsaj tako delajo drugod. Akademiki so bili precej častno zastopani: med drugimi so bili gg. Grtman, Srakar, Ekar, Cvar, Možina, Zgur, Kmet, Tajnik, dalje Zebre Ciril, Horvat Jožko, Colnar Otmar, Zezlina, zastopnik občine Ažman, zastopnik mestnih delavcev Viršek. Med mladino se šteje sedaj tudi g. Ciril Pirc, prejšnji kranjski župan.

Svoje dni smo imeli v Kranju velikega vremenskega preroka, ki je pri neki debati v občinskem odboru v Kranju obljubil toliko in toliko sončnih dni v enem poletju. Slo se je namreč radi kopališča. Da se ta prerokovanja niso izpolnila, smo se vsi lahko prepričali.

Danes pa imamo zopet preroka, ki pa svoje znanosti ne porablja za prerokovanje vremena temveč za prerokovanje sodnih pravoverkov. Tako je namreč na zadnji občinski seji slovesno izjavil, da je „pravorek upravnega sodišča že jasen“. Ne vemo v koliko se more verjeti takemu prerokovanju, vsi se pa bojimo, da ne bo s pravorekom ravno tako kot s sončnimi dnevi. Gre namreč radi pritožbe kranjskega občinskega odbora proti razrešitvi.

Dr. Janko Kalan specialist za ustne in zobne bolezni, Kranj zopet redno ordinira!

Nova politična morala. Ko so l. 1952 orožniki peljali vklejnena gg. Brodarja iz Hrastij in Umrika iz Senčurja, je takratni kranjski župan v svoji veliki ogorčenosti izrekel besede, ki so jih obsojali in jih še danes obsojajo njegovi najzvestejši pristaši. Rekel je namreč: „Tako je prav“.

Danes pa bivši predsednik JNS v Kranju izjavlja, da „občinski odbor iz moralnega stališča, s stališča stalnosti javne in politične morale“ ne more sklepati o umaknitvi pritožbe prejšnjega občinskega odbora.

V l. 1952. so bili najbrže pojmi politične morale popolnoma drugi kot pa so danes. Posebno so morali biti drugi, ko so na kranjski občini izdajali spričevala političnim obtožencem!?

Skupno združenje obrtnikov v Kranju naproša vse obrtnike, da po možnosti prispevajo za poskodovane kraje po različnih vremenskih nesrečah, ki so zadele predvsem kmečko prebivalstvo naše banovine, kateremu po večini že sedaj grozi lakota. Zbornica nas je zdaj tega pozvala naj opozorimo vse obrtnike, kolikor so v položaju, da pomagajo, naj to nujno store, da bo mogla banska uprava pomagati vsaj najpotrebnejšim. Prispevki se sprejemajo v pisarni med uradnimi urami.

Važno! Sresko načelstvo je izdalo sledeči odlok:

V smislu določil § 35 zakona o zatiranju nalezljivih bolezni, morajo imeti osebe, ki so zaposlene in uslužbene v obratih in zavodih, ki so v cit. paragrafu našeti, dokazila, da ne bolujejo na odprti tuberkulozi. Te osebe so:

- 1) dojljice,
- 2) vse osebe, ki so zaposlene v obratih z življenjskimi potrebščinami kakor: mesnicah, pekarnah, gostilnah, slaščičarnah, trgovinah z mešanim blagom, branjerije itd.
- 3) vsi uslužbenci v brivnicah itd.

Zdravniška dokazila morajo zahtevati vodje obratov in ustanov.

Po § 36 cit. zakona izdajajo ta dokazila v prvi vrsti protituberkulozni dispanzer, zdravnik v javni službi, to so sreski sanitetni referenti, banovinski zdravniki in zdravniki OUZD.

Po odloku kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani VI. No. 15513-1 od 6. aprila 1937 morajo vse preiskane osebe dobiti legitimacijo, da ne bolujejo na tuberkulozi. Legitimacije naj nadomeščajo predpisana spričevala in se izdajajo kolekama prosto. Legitimacije se naročajo pri upravi zdravilišča Golnik za ceno Din 3.— po komadu, za katero ceno naj se izdajajo navedenim osebam. Združenja trgovcev, gostilničarjev in obrtnikov naj naročajo toliko legitimacij, koliko je v srezu oseb zaposlenih v obratih, ki so našeti pod točko 2. in 3. in jih razdelijo vsem tem osebam. Vse te osebe naj s temi legitimacijami napotijo na preiskavo pristojnim zdravnikom. Vse osebe morajo biti zdravniško, preiskane in imeti predpisane od zdravnika potrjene legitimacije do konca novembra 1937. Revizija legitimacij se bo izvršila najstrožje.

Razpis službe cestarja. Na osnovi čl. 2 in 3. uredbe ministrstva za zgradbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih od 21.-V. 1929 št. 14633 razpisuje sresko načelstvo v Kranju mesto državnega cestarja-delavca na progi državne ceste št. 2 med km 695.5 — 702.5 s sedežem v Kranjski gori z mesečno plačo 541.44 in mesečno stanovanjsko doklado 90.24 Din.

Pravilno kolekovane prošnje, opremljene s pravilno kolekovanimi prilogami naj se vložijo pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Kranju do 18. oktobra 1937.

Vpoštevali se bodo le prosilci, kateri so odslužili vojaški rok in kateri niso mlajši od 23 in ne starejši od 50 let. Natančnejša pojasnila daje pisarna tehničnega razdelka v Kranju.

Legitimacijske slike za dijake najlepše in najjasnejše pri fotografu Jug - Kranj

ŠKOFJA LOKA

Nestrpno a zastoj čakajo! Ne vem če je povsod tako, kakor je pri nas v Loku. Naši JNS-ari namreč kar ne morejo dočakati onega presrečnega trenutka, v katerem bi vlada dr. Milana Stojadinovića padla. V njihovih glavah pada vsak teden, ne, vsak dan, skoro bi rekel vsak trenutek. Če poslušas njihove debate tuintam, povsod ista pesem: „O, sedaj se bo kmalu obrnilo“. Da, hoče se jim zopet strahovlade nad vsem slovenskim narodom. Kakor JNS tako naši levičarski dečki s hrepenenjem upajo, da kmalu napoči njihov dan... Mi pa vemo, da

Javna dela. Škarna ob vrtu g. Janeza Oblaka je dogotovljena. Delavci so prejšnji teden doje enim kakor drugim odklenkali!

gradili zadnji del, sedaj grade le še dvojne betonske stopnice, ki bodo vodile k vodi. Služile bodo pericant. Lastnik vrta pa je začel zasipati prostor za škarpo, tako da si bo uredil krasen sadni vrt. Pripomnili bi samo, da bi bilo v velikem interesu varnosti, če bi občina zgradila čimprej na onem delu škarpe, ki meji na njeno zemljišče in ki služi javni uporabi, primerno ograjo. Možna je namreč, da kak otrok pade s škarpe v vodo. Dela pri novem mostu le počasi napredujejo, ker precej nagaja zadnje deževje in pa talna voda, ki vdira v izkopane jame za temelje. Vendar pa se je na škofjeloški strani posrečilo zabiti pilote ter so nanje zabetonirali že toliko podpornika, da gleda že iznad višine vode. Ves čas pa so morali uporabljati črpalko. Ravno tako so na tej strani zgradili tudi podporni zid za novo cesto, ki bo tekla par metrov nižje kot stara. Na puštalski strani pa so pri kopanju temelja naleteli na močan studenec tako, da bodo tudi tu morali uporabiti črpalko. Delo pa sedaj močno ovira zelo narasla voda. Škarpo pri Kap. mostu nadaljujejo kot smo že poročali. Ta teden so delavci popravili tudi pešpot, ki pelje od preferancarskih stopnic, mimo Markona na občinsko cesto. Pot je sedaj zelo lična. Sedaj pa popravljajo in izmenjujejo preperle dele na Studenskem mostu.

Oder v telovadnici ljudske in meščanske šole se ureja tako, da bo sposoben za vsakovrst-

ne prireditve. Posebno lep bo zastor, ki je iz težkega blaga in rdeče barve. To bo že peti oder, ki bo ustrezal vsem pogojem, v mestu in Stari Loki.

Iz kovačnice pisarno. Elektrarna d. d. je iz bivše Kufrove kovačnice, ki je stala na najlepšem zemljišču v kolikor jih je še na razpolago v sredini mesta, uredila svojo pisarno. Stavba, ki je prej zelo varila, sedaj zelo lično izgleda in v primeru s preje, naravnost povzdigne in krasi vso okolico, posebno še, ker so posekali vse 4 kostaže, ki so stali pred kovačnico. Mimogrede naj omenimo, da občina že dalj časa misli na to parcelo, na kateri bi zgradila novo mestno hišo, v kateri bi bili prav vsi loški uradi.

Narasla Sora. Zadnje deževje je povzročilo, da je začela Sora naglo naraščati. Najvišje stanje je dosegla v nedeljo popoldan, ko je segala približno 1 meter nad normalo. Nato pa je začela počasi padati.

V soboto je umrla v Ljubljani soproga bivšega že umrlega dolgoletnega nadučitelja škofjeloške ljudske šole Friderika Kramarja. Imenovana je mati uglednega loškega trgovca Riharda Kramarja. N. v m. p.

Loška ura. Cerkevno uro na stolpu sv. Jakoba so prejšnji teden prebarvali. Vendar se cela stvar ni prav posrečila, kakor je splošna sodba. Sedaj se namreč še precej slabše vidi na uro ko prej. Najbolje bi bilo, da bi ostale iste barve kot prej. Belo rumena plošča in temne številke in kazalci nikakor ne morejo odtehati temne plošče z zlatimi številkami in kazalci. No ja, bo pa drugič tako! Ali ne?

Zeganje na Hribcu. Res je, tako postaviti, kakor se znajo puštalski fantje, se znajo le malokateri. Hoteli so pokazati, da je nedelja njih dan, žegnanski dan. Tako pritrkovati res ne znajo bi rekel skoro nikjer. V nedeljo zjutraj pa so streljali, da se je Loka tresla. Kaj takega že dolgo na žeganju nismo slišali.

Pa tudi na svoje duše ti fantje in dekleta niso pozabili. V ponedeljek in torek se je darovala zanje sv. maša na Hribcu. Tako je prav! **Gotovo** je, da že ni na Slovenskem večjega kraja, kjer ne bi imel Bata svoje podružnice. Tako je tudi v Škofji Loki, ki je tipično slovensko mesto. Pa glejte kaj se godi! Oficialni žig tega podjetja je — neslovenski!

Takole se glasi: „Bata, jug. tvor. gume i obuče d. d., Škofja Loka.“

Javno vprašamo to podjetje: „Ali je slovenski denar tako malo vreden, da si ne more podjetje na slovenskih tleh v svojih podružnicah nabaviti slovenskega žiga?“

Ne dvomimo, da bi bila taka revščina, saj je ravno to podjetje našim čevljarjem odjedlo najboljši kos kruha z ustanavljanjem svojih podružnic. Morda pa je „nacionalna jugoslovensčina“ — uradni jezik tega podjetja. Če je pa tako, potem pa vemo, kaj storiti.

TRZIC

Zadnji nedeljo sem se peljal s prvim jutranjim vlakom iz Trzica. Malo pred odhodom vlaka stopi v naš voz oseba, kateri se je že od daleč poznalo, da prihaja od vse druge kakor pa iz postelje. Brez kravate, brez ovratnika, ves povaljan, ves premočen, kot da bi noč presedel v kakem obcestnem jarku. Mislili smo, da je bilo tako, dokler se nam ni sam razodel, kje je prenočeval. Ko je kakor kakšen revizor obhodil vse vozove in pregledal, kdo so vsi njegovi sopotniki, ga je „sreča“ naklonila za družčino potnikom v našem vozu, kjer je takoj začel s svojimi „duhovnostmi“.

Pred vsem je bilo treba, da se nam predstavi. To je tudi napravil in sicer takole: „Takah barab kot smo mi, je malo. Cel svet nas pozna.“ Tudi to nam je prav lepo povedal, kje se je vsi noč nahajal... „M...“, je h'lo fletno, celo noč smo jo dajali v sokolnici.“ Cilj svoje-ga potovanja nam je označil takole: „V Ljubljano grem in ne denem prej krogla gor, dokler me ne boustavil kakšen policaj, če me bo upal.“ Da bi nam pa med vožnjo ne bilo preveč dolgočasno, nam je priporočil sledeče: „Prmej-duš, vesel bodimo, če bo pa kdo kej rekel, ga bom pa jaz skoz okno vrgel.“

Za konec naj povem še to, da sem imel srečo ugotoviti, da ga policaj vendar ni „upal“ ustavit, kajti na povratku v večernem vlaku se je zopet nahajal s sibi primerno družbo, v istem vozu kakor jaz. Nekaj časa so nam prirejali prav hrupav koncert naših in tujih pesmi, potem se pa spravili še nad nabožne Marijine in se norčevali iz njih. To je vsa njihova kultura in naprednost.

Kaj pravite g. urednik, kaj si misli o nas tujec, kateri se slučajno vozi s tako družbo. Ali naj bomo ponosni ali naj se sramujemo pred njim, ko imamo take „jugoslovene“.

Očividec.

BITNJE

Z ozirom na notico v zadnji številki našega lista, iz katere izhaja, da je gostilničar imel na dan praznika posvečenja cerkve v Bitnji ples in da je imel pripravljeno kompletno godbo, po dobljeni informaciji popravljamo v toliko, da gostilničar ni imel napovedane godbe in tudi ne naročene godbe za ples, pač pa da so prišli v gostilno neki gostje s svojo harmoniko ter se zabavali. Igrali so proti volji

in vkljub prepovedi gostilničarja parkrat zaplesali. Vse to je trajalo kako uro, nakar so odšli, ker jim gostilničar ni dovolil plesati.

PREDOSLJE

Rokodelski oder iz Ljubljane v Predosljah. V nedeljo, 19. septembra ob pol 4. uri popoldne gostuje na našem odru v Prosvetnem domu znana igralska družina Rokodelskega odra iz Ljubljane. Vprizorila bo burko „Konec stanovanjske krize“, ki bo nudila vsem obiskovalcem veliko zabave, veselja in polno smeha. Režijo vodi g. Janko Novak in tudi nastopa v vlogi Adalberta Ljubina. Vsi domačini in okoličani ste vabljeni, da se te predstave zanesljivo udeležite in da se zopet enkrat od srca nasmejete! Na svidenje v nedeljo!

Huda nesreča je zadela 30 letnega delavca Alojzija Boncelja, očeta treh nepreskrbljenih otrok. On se je namreč komaj pred dvema dnevi zaposlil pri trdkri Dedek v Kamniški Bistrici, kjer ima dotična tvrdka svoj kamnolom. Včaraj ga je avto, s katerim podjetje prevažna kamen iz kamnoloma, s svojo prikolico tako nesrečno pritisnil, da mu je zlomil tri rebra in mu pretrgal žilo do srca. Nesrečnež je vsled hudih poškodb umrl. Pokopali ga bodo jutri v Predosljah, kamor so ga danes prepeljali.

Z nesrečnimi otroki in ženo sočustvuje vsa vas.

BREZJE

Romarji iz Goriske. V sredo 15. t. m. je Goriska nadškofija priredila letos že drugo romanje na Brezje k Materi vseh Slovencev. Romarski vlak z okoli 800 udeleženci je prišel na Otoče okoli štirih popoldne. Od tu so krenili peš proti Brezjam. Na vrhu hriba jih je sprejel domači g. pater, nato pa je krenil sprevod z banderom na čelu med slovenskim pritrkavanjem proti Marijini cerkvi. Ob prihodu v cerkev je imel na udeležence tega romanja lep nagovor prevzišeni nadškof goriški Margotti, ki se je udeležil že prvega romanja. Zvečer so se vsi romarji udeležili bajne rimske procesije z bakljami. Drugo jutro je daroval prevzišeni g. nadškof slovesno pontifikalno sv. mašo. Ob pol 7. uri so se ti slovenski trpini s solzami v očeh poslovili od brezjanske Matere in nadaljevali svojo pot v Ljubljano, odkoder so se potem zopet vrnil domov.

PODBREZJE

Lepo je bilo na Taboru dne 8. septembra. Naši za vse dobro navdušeni fantje so vprizorili igro „Jurij Kozjak“. Naše misli so nam takrat uhajale več sto let nazaj, ko so naši predniki branili Tabor pred Turki. Živa vera in ljubezen do domovine — je premagala turške napade. Lepi so bili prizori, ko je iskal Marko Kozjak tolažbe pri žalostni Materi B. — ganljivo je bilo petje vernikov spremljano z godbo. Igralci so pokazali, da so na vrhuncu v igralski umetnosti. Zgodovinske in vzgojne igre ljubi naše ljudstvo — to pričra ogromna udeležba pri igri. Od daleč so prišli ali se pripeljali gledalci celo z avtomobili. Pohvala vsem igralcem, posebno voditelju igralcev visokošolcu g. Fistru, ki se je toliko trudil, da je izvežbal igralce. Velik je bil moralni uspeh — a tudi materialni ni izostal. —a—

ŠENČUR

Občni zbor Prosvetnega društva v Senčurju bo v sredo 22. IX. zvečer ob pol 8. uri v dvorani Prosvetnega doma. Vsi člani naj se obne-ga zbora gotovo udeležijo. Pomenili se bomo o delu v prihodnjem poslovnem letu, o raznih prireditvah, igrah in predavanjih. Čim več nas bo, tem bolje se bomo pomenili. Volili pa bomo na obnem zboru tudi nov odbor.

CERKLJE

Ker kr. banska uprava apelira na vsa društva, da pripomorejo s prispevki krajem prizadetim od toče, bo v ta namen priredilo Društvo obrtnikov v Cerkljah kegljanje na dobitke. Kegljanje bo ob nedeljah popoldne in to tri nedelje. Keglja se pri g. Kepicu po domače Bantalantu v Dvorjah.

Dobitki so med drugim: dinamo, poljska brana, svilenja srajca itd.

Društvo obrtnikov Cerklje.

JAVORNIK POD SV. JOŠTOM

Delavcu Kaltenekarju je poginila edina krava, ki si jo je kupil šele pred 14 dnevi. Ker je imenovani brez zasluzka in ima 7 nepreskrbljenih otrok, mu je občina Besnica dovolila pobiranje darov, da bi si mogel kupiti drugo kravo, ki mu v veliki meri pripomore k prehrani številne družine.

Priporočamo dobrim ljudem, da nesrečni družini priskočijo na pomoč ter darove izročijo osebno Kaltenekarju na Javorniku št. 48 ali pri župnem uradu na Sv. Joštu.

Še en teden misijonske razstave „Indija“.

Misijonska razstava naših slovenskih misijonarjev D. J. v Indiji, ob času ljubljanskega velesenjja je bila nekaj tako posrečenega in poučnega, da jo noben obiskovalec ne bi mogel

B. Rangus
zlatar in sodni cenilec
v KRANJU

Vpogled
neobvezeni!

Ure, zlatnina, srebrnina, očala, jedilno orodje, nalivna peresa, kristal stekla itd. Vsa v to stroko spadajoča popravila se strokovno pod jamstvom točno izvrše. - Kupujem staro zlato in srebro.

Zahtevajte cenik!

pozabiti. Spoznali smo bliže in podrobneje razmere in deželo, kjer delujejo naši indijski misijonarji, videli smo ljudstva, šege in navade, rastlinstvo in živalstvo teh nam tako tujih krajev, spoznali smo nesrečo poganstva in velikansko delo, ki ga vršijo naši misijonarji v verskem, kulturnem, socialnem in prosvetnem oziru.

Ob zaključku ljubljanskega velesjema je bila splošna želja, naj bi se misijonska razstava ne končala, temveč še podaljšala za one, ki jo še niso videli in za one, ki si jo žele še podrobneje ogledati. Da zadovoljimo tem upravičenim željam, je bilo v sporazumu z upravo velesjema sklenjeno, da se misijonska razstava še za en teden podaljša.

Da se omogoči obisk, zlasti ljudem z dežele, bo indijska misijonska razstava še odprta od nedelje 19. septembra do nedelje 26. septembra vsako dopoldne od 9 — 12. ure in popoldne od 3. — 6. ure. Vhod bo ob poti skozi dreved pri misijonskem paviljonu „G“.

Vahimo torej vse misijonske prijatelje od blizu in daleč, da to priložnost porabijo ter si ogledajo razstavo. Opozorite tudi druge na to priložnost. Najboljše je, če se zbere več oseb in si skupno ogledajo razstavo. Posebno opozarjamo Marijine družbe, prosvetna društva, šole, razne organizacije itd., da napravijo skupen izlet v Ljubljano prihodnji teden in si ob enem ogledajo misijonsko razstavo. Vstopnina za posameznika je 2 Din. za skupine in šole pa po 1 Din. Večje skupine naj se prijavijo posebej. Vsa vprašanja naslovite na: Bengalski misijon D. J. Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Opozarjamo, da razstava po tem tednu ne bo več odprta.

Ženini in neveste!

Tudi na domu Vam ravnotako naredi lepe fotografije in to brez poviška cene

fotograf JUG Kranj

Kmeti jstvo

PRIDELOVALCI FIZOLA, POZOR!

Pridelek fizola vseh vrst je letos na Gorenjskem sicer splošno zadovoljiv in tudi po kakovosti dober, vendar bi bil pridelek še lahko znatno večji, ako bi se vsled spremenljivega vremena fizol ne bil tako splošno od raznih glivičnih boleznih in živalskih boleznih napaden.

Posebno je škodovalo na razvoju fizola: pršica na listju, rjavjenje listja, pegavost na mladih sadikah, listju in stročju ter rja na listju.

Te bolezni se predvsem širijo radi tega, ker marsikje puščamo v jeseni fizolova stebelca z listjem na polju, ali te uporabljamo za krmo in steljo, pa z gnojem dospejo zopet na polje, kjer okužijo fizolove rastline.

Poljedelci in vrtnarji, odstranite takoj v jeseni, ko je fizol potrgan s polja in vrtov vsa fizolova stebelca oz. fizolovo slamo, le-to tako uporabite, da ne morejo priti bolezenski oz. glivični trovi, ki se nahajajo v slami z gnojem na njive! Fizolovo slamo torej ne porabite za krmo, marveč kvečjemu uporabite za kompost, s katerim bi pognojili samo travnike, ne njive in vrtove.

Kmetijsko poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani kot najučinkovitejše sredstvo v boju proti navedenim boleznim priporoča, da fizolova stebelca in slamo enostavno sežgemo.

Plemenilne postaje s subvencijskimi mrjasci se sedaj nahajajo, kakor smo doznali na kmet. odd. okraj, načelstva, v kranjskem okraju na naslednjih mestih, in jih objavljamo radi jenske plemenitve svinj:

I. V občini Senčur:

1.) pri Brodarju Janezu v Hrastju A in B (rejsko središče).

2.) pri Gašperlinu Janezu na Lužah A.

II. v občini Predoslje:

pri Zupanu Petru v Srakovljah B.

III. v občini Kranj:

pri Urbanu Janezu na Rupi A in B.

IV. v občini Mavčiče:

1.) pri Jenku Jožefu v Mavčičah B.

2.) pri Burgarju Josipu na Podreči A in C.

V. v občini Smednik:

pri baronu Lazarinju pri Sv. Valburgi C.

VI. v občini Cerklje:

1.) pri Kmetiču Janezu, Zg. Brnik C.

2.) Zupinu Francu na Stefanjgori B.

3.) Nastranu Jožefu v Češnjevku A.

VII. v občini Besnica:

pri Paplerju Ivanu, županu v Besnici C.

VIII. v občini Naklo:

1.) pri Štularju Ivanu v Dolenjivasi C.

2.) pri Primožiču Mihi v Zejah A in B.

IX. v občini Golnik:

pri Lombarju Blažu v Babnemvrtu A.

X. v občini Križe:

pri Zaplotniku Alojzu v Zg. Dupljah A.

XI. v občini Predvor:

pri Alešu Janezu v Mačah B in C.

XII. v občini Kovor:

pri Arnežu Valentinu A in B.

XIII. v občini Sv. Katarina nad Tržičem:

pri Megliču Alešu v Lomu št. 15 B.

XIV. v občini Jezersko:

pri Virniku Petru, Zg. Jezersko A.

Opomba: Pri posestnikih s črko A se nahajajo mrjasci domače gorenjske, deloma črnopasaste pasme, pri posestnikih s črko B so letošnje spomlad od kr. banske uprave pretežno iz Št. Vida nad Stično dodeljeni žlahtni plemenjaki, pri posestnikih s črko C se nahajajo lanske spomlad od kr. banske uprave iz Male Loke dobavljeni mrjasci nemške požlahtnjene pasme.

Peter Rešetar rešetarji

Pucelj dobi komisarja. Če katero društvo prekorači svoj delokrog, dobi komisarja; to je doživela sedaj „Narodna odbrana“ v Belgradu. Pucelj se je tega zelo ustrašil. Tudi on je prekoračil svoj delokrog in sedaj pričakuje, da dobi komisarja.

Borba za konkordat se še vedno vrši v srbskih krajih. Zanimivo je, da branijo pravice katoličanov pravoslavni poslanci JRZ, da se borijo zoper konkordat katoliški poslanci JNS. Če to ni narobe svet! Krivi pa smo mi katoličani, ker take katoliške poslance JNS pustimo politično živeti. Zdaj, ko pridejo zopet med nas volilce, jih bomo temu primerno pozdravili. Ze komaj čakamo!

Poplava. Zadnji čas vidim celo poplavo raznih novih časopisov, ki so namenjeni za slovenski narod. „Slovensko besedo“ izdajajo ljudje, ki so v službi tiste JNS, ki je v „Slovenskem gospodarju“ zahtevala črtati besedo slovenski, ko je bilo vlada JNS in izdajatelj Marušič pa dravski ban. „Slovensko vas“ izdajajo ljudje, ki poznajo to vas le tedaj, kadar grejo na jago za volilnimi glasovi. „Neodvisnost“ izdajajo ljudje, ki so odvisni od „ljudske fronte“. Poleg teh pa je cela vrsta listov za delavce. Naravnost poplava! Treba bo, da bomo nepravili tako, kot so sedaj storili Hrvatje zoper protihrvatki tisk, da ne bomo zaradi poplave utonili v mrežah JNS.

Novi senatorji. Mnogim, ki letos odpadejo, je žal, da niso svoj čas napravili takega zakona, da bi lahko ostali senatorji do konca svojega življenja. Sedaj pa ne pridejo več nazaj... (Slov. Gospodar.)

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ulica 11.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejč tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni RERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Službo natakariče dobi pošteno in pridno dekle, prednost imajo Gorenjke; dalje vzamem močno dekle od 14 do 16 let za pomoč v gospodinjstvu. Priložnost za kmečka dekleta, ki se žele izučiti kuhanja. Naslov v upravi.

Iščem sobo po možnosti v mestu. Ponudbe na upravo.

Lepa soba s kopalnico se odda solidnemu gospodu takoj. Poljska pot 2.

Sprejme se takoj mizarski vajenc. J. Pollak strojno mizastvo, Kranj Farovška Loka.

Iščem stanovanje sobo in kuhinjo. Najraje v mestu. Naslov v upravi.

Iščem stanovanje s tremi sobami in pritliklami. Po možnosti izven mesta z vrtom, za mesec oktober ali november. Naslov v upravi.

Dvo ali trisobno stanovanje (celo nadstropje oddam mirni stranki z oktobrom. Struževo 30.

Pozor!

Za hladno jesen in mrzlo zimo vsi le v našo trgovino

Ker smo si za jesen in zimo nabavili veliko zalogo vsakovrstnega blaga, Vas bomo lahko postregli z izvanredno nizkimi cenami in dobrim blagom. — Priporoča se tvrdka

Logar & Kalan - last. Srečko Vidmar - Kranj

Važno!

Popravljam vse vrste tehtnic in štečlj in jih žigosane vrnem.

Pesjak Stanko

izdel. tehtnic Kranj

Cementne izdelke vseh vrst, najboljše kakovosti Vam nudi po najnižjih cenah, na zahtevo tudi na lice mesta dostavi

Jeraj Franc, Britof

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Vsa Gorenjska

ogleduje in občuduje dobitke

Tombole v Kranju

razstavljene v dveh ličnih paviljonih na Mestnem trgu.

Vrednost dobitkov prekaša vse dosedanje.

Tombola se vrši dne 3. oktobra ob 3. uri popoldan.